

ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ МІЖНАРОДНИХ ВАНТАЖНИХ ПЕРЕВЕЗЕНЬ В УКРАЇНІ

Котенко В.І., доктор філософії, доцент, доцент кафедри автомобілів і транспортних технологій, Луцький національний технічний університет,
e-mail: viktorii.kotenko@lutsk-ntu.com.ua,

Власюк О.А., студент гр. ТТМ-22 кафедри автомобілів і транспортних технологій,
Луцький національний технічний університет

Міжнародні вантажні перевезення мають ключове значення для забезпечення ефективного здійснення експортно-імпортних операцій. До того ж ця галузь забезпечує суттєві валютні надходження до державного бюджету та сприяє відновленню експорту продукції. Після початку повномасштабного вторгнення Росії вітчизняний ринок перевезень зазнав суттєвих змін. Саме тому, важливо провести аналіз проблем та перспектив розвитку поточного стану українського ринку міжнародних перевезень.

За даними Державної служби статистики України [1] обсяги вантажних перевезень (внутрішніх та міжнародних) зазнали значного скорочення у 2022 році (Рисунок 1), що, насамперед, спричинено повномасштабним вторгненням та подальшим економічним спадом. На кінець II кварталу 2024 року загальні обсяги вантажів, перевезеними усіма видами транспорту, становлять 178,8 млн. т вантажу (54,5 % від загальних обсягів перевезень у 2023 році).

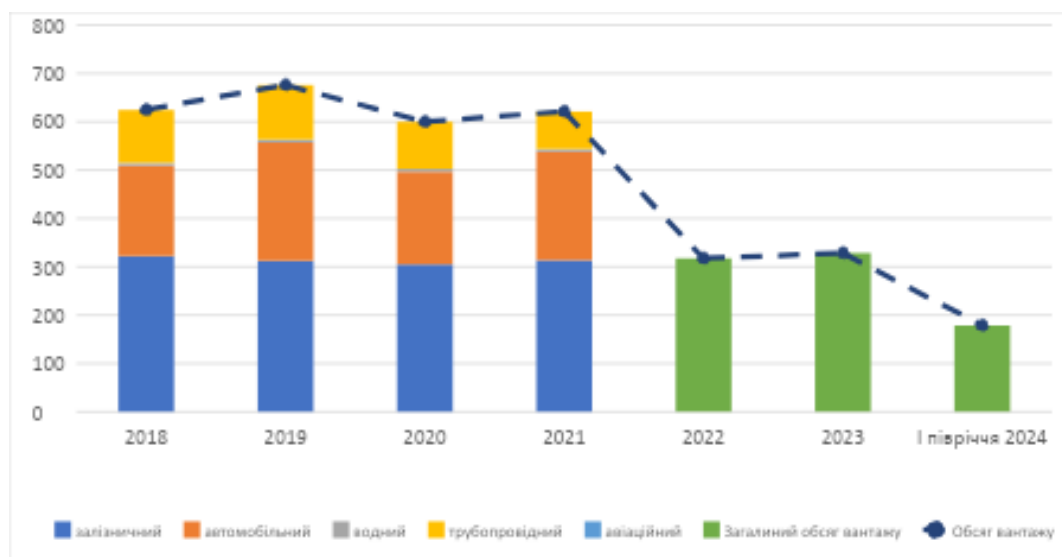

Рисунок 1 – Обсяги перевезеного вантажу за 2018 – I півріччя 2024 роки, млн. т

На сьогодні дослідники виділяють наступні проблеми на ринку міжнародних перевезень в Україні:

1. Проблеми спричинені повномасштабним вторгненням Росії. Автори [2] виокремлюють такі вагомі проблеми як: окупація українських територій; руйнування автотранспортної та залізничної інфраструктури внаслідок обстрілів; періодичне блокування польськими фермерами та перевізниками прикордонних пунктів пропуску; поступове зниження імпорту через виїзд мільйонів українців.

2. Погана інфраструктура та недостатнє оновлення транспортних мереж. Україна має значний потенціал для міжнародних перевезень завдяки своєму географічному розташуванню. Проте існуюча транспортна інфраструктура часто є застарілою. Більшість доріг потребують значного ремонту, а деякі магістралі не відповідають вимогам сучасного

вантажного транспорту. Це призводить до затримок у перевезеннях, підвищення витрат на обслуговування транспорту та збільшення часу доставки вантажів [3].

3. Недосконалість законодавчої бази. Повільні темпи уніфікації транспортного законодавства з міжнародними нормами посилюють конкуренцію з боку країн Митного союзу [4].

4. Недостатній рівень автоматизації та цифровізації. Однією з вагомих проблем для українських автоперевізників є вимога країн ЄС щодо обов'язкового оснащення нових транспортних засобів цифровими тахографами покоління Smart. Ці пристрої мають розширені функції, зокрема визначення місцезнаходження водія та дистанційну передачу даних. В українських умовах такі тахографи створюють додаткове фінансове навантаження на підприємств. Крім того, під час придбання нової техніки перевізникам доводиться забезпечувати збереження старіших моделей тахографів [5].

Незважаючи на низку проблем дослідження перспектив розвитку міжнародних вантажних перевезень в Україні дозволило виокремити наступні ключові напрями:

1. Оновлення транспортної інфраструктури та модернізація прикордонних пунктів, зокрема розширення пропускної спроможності діючих пунктів та створення нових, обладнаних паркувальними майданчиками для вантажних автомобілів, готелями, закладами харчування та санітарно-гігієнічними об'єктами [2].

2. Цифровізація та автоматизація процесів. Розробка та впровадження універсальних логістичних платформ, що надаватимуть зручний доступ до актуальної інформації про можливості вантажних перевезень та складських приміщень. Особливий акцент варто зробити на вдосконаленні існуючого програмного забезпечення та активному впровадженні інноваційних технологій у транспортній галузі [6].

3. Реформування законодавства. Стабілізація законодавчої бази та створення прозорих умов для бізнесу сприятимуть розвитку міжнародних перевезень. Зокрема, покращення митного законодавства та зменшення кількості обов'язкових процедур можуть спростити роботу перевізників.

4. Вдосконалення кадрової політики та освіти в сфері транспорту. Одним з важливих факторів для розвитку галузі є підготовка висококваліфікованих кадрів. В Україні є потреба в фахівцях, які розуміються на міжнародних перевезеннях, митних процедурах та інноваційних технологіях. Розвиток спеціалізованої освіти, тренінгів та курсів для перевізників, митників та інших працівників допоможе підвищити загальний рівень кваліфікації і конкурентоспроможності галузі.

Отже, в умовах воєнного стану, українські компанії, задіяні на ринку міжнародних перевезень вантажів зіткнулися з низкою проблем. Проте міжнародні перевезення в Україні мають великий потенціал, і на сьогодні важливими є розробка та впровадження комплексу заходів, що дозволять підвищити конкурентні позиції нашої країни на міжнародному ринку вантажних перевезень.

Перелік використаної літератури

1. Державна служба статистики України. Економічна статистика / Економічна діяльність / Транспорт. URL: <https://www.ukrstat.gov.ua/> (дата звернення: 12.11.2024).

2. Дмитрів Д., Дмитрів О., Репак О. Аналіз ринку міжнародних вантажних автоперевезень в Україні в умовах воєнного стану. Соціально-економічні проблеми і держава. 2023. Вип. 2 (29). С. 48-60.

3. Комчатних О. В., Петровська С. І., Редько Н. О. Сучасний стан та перспективи розвитку транспортної інфраструктури в Україні. Економіка та управління національним господарством. 2021. № 64. С. 11-16.

4. Шевчук, О. А. Сучасний стан, проблеми та перспективи розвитку морських вантажних перевезень в Україні та світі / Чернікова Н. М., Іщенко І. С., Большая О. В. // Економічний вісник НТУУ «КПІ»: збірник наукових праць. – 2023. – № 25. – С. 59-64.

5. Посонський, С. Ф. Проблеми організації міжнародних автомобільних перевезень в Україні / С. Ф. Посонський, О. П. Бабак // Підвищення надійності машин і обладнання : міжнар. наук.-практ. конф., 15-17 квіт. 2020 р., м. Кропивницький : матеріали конф. / М-во освіти і науки України, Центральноукраїн. нац. техн. ун-т, каф. експлуатації та ремонту машин. - Кропивницький : ЦНТУ, 2020. – С. 214-216.

6. Гнедіна, К. В., Нагорний, П. В. Ринок вантажних перевезень в Україні: аналіз сучасного стану, виклики воєнного часу та перспективи розвитку. Підприємство і торгівля. 2023. №38, С.19-28.

УДК 656.073.7

АНАЛІЗ МЕТОДІВ ТРАНСПОРТНОГО ОБСЛУГОВУВАННЯ ЕЛЕКТРОННОЇ ТОРГІВЛІ

Кузьмін А.А., аспірант, Харківський національний автомобільно-дорожній університет,
e-mail: Art.kuzmin.77@gmail.com

Дослідження розглядає методи транспортного обслуговування електронної торгівлі та їхню роль у забезпеченні ефективного ланцюга постачання. Особлива увага приділена аналізу різних логістичних підходів, таких як доставка «останньої милі», самовивіз, використання поштоматів, а також інноваційним рішенням у сфері доставки [1-3]. Метою дослідження є визначення найефективніших методів обслуговування та аналіз факторів, що впливають на вибір певних логістичних стратегій для електронної комерції. Електронна торгівля стрімко зростає, і разом з цим зростають вимоги до транспортного обслуговування. Для успішного розвитку електронної комерції важливо забезпечити швидку та зручну доставку товарів кінцевим споживачам. Вибір методів транспортного обслуговування має значний вплив на задоволення клієнтів, зниження витрат компаній та підвищення їх конкурентоспроможності. У цій статті аналізуються основні методи транспортного обслуговування, що використовуються у сфері електронної торгівлі, їхні переваги, недоліки та перспективи розвитку. Основні методи транспортного обслуговування електронної торгівлі

Доставка «останньої милі». Доставка «останньої милі» охоплює фінальний етап ланцюга постачання, коли товар доставляється безпосередньо до споживача. Це один із найважливіших, але водночас найскладніших етапів у ланцюзі постачання через потребу в мінімізації часу доставки, оптимізації маршруту та врахування індивідуальних потреб клієнтів. Серед популярних підходів до доставки «останньої милі»:

- прямиий кур'єрський сервіс: доставка здійснюється від складу компанії або поштового оператора безпосередньо до адресата;
- доставка дронами: інноваційне рішення для зменшення часу доставки у містах з щільною забудовою. Проте його впровадження обмежене законодавством та необхідною інфраструктурою;
- автоматизовані роботизовані транспортні засоби: використання автономних автомобілів і роботів для доставки товарів безпосередньо до клієнтів.

Самовивіз є зручним варіантом для клієнтів, які бажають забрати свої замовлення в обраний час. Цей метод зменшує витрати на доставку, а також дозволяє уникати затримок. Click-and-Collect має такі переваги:

- гнучкість для споживачів: клієнти можуть забрати товар у зручний для них час і з обраного пункту;
- зниження витрат на логістику: компанії зменшують витрати на доставку, передаючи відповідальність за транспортування до кінцевого пункту самим клієнтам;